

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 28

Gorica - 10. avgusta 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Tako ne postopa velik narod

Slovenski Primorci so po naravi demokratični. To izvira iz njihovega gospodarskega in socialnega položaja. Ko je zavlada v Italiji fašistična diktatura, so se zato mnogi umaknili in odšli v tujino. In narobe! Ko je po koncu vojne in po sklepu miru zagospodoval v Jugoslaviji Titov diktatorski komunizem, je zopet mnogo naših ljudi s primorskega področja zapustilo svoje domove in svojo rodno zemljo ter se zateklo pod okrilje italijanske države. S svojim korakom so ti begunci izpričali predanost svojim demokratičnim načelom.

S svojim korakom so pa ti naši ljudje izpričali še nekaj drugega. Po prvi svetovni vojni so postali italijanski državljani. Lojalno so prevzeli vse dolžnosti in pravice, ki so izhajale iz novega državljanstva. Z zadovoljstvom so sprejeli na znanje zagotovila, da bodo kot narodna manjšina uživali vse pravice, ki jim kot narodu pritičejo. Nasprotno so pa tudi pošteno plačevali vse davke, tudi krvne, in vršili vse druge obveznosti italijanskih državljanov. V deželi je zaživelo znošno sožitje.

Fašistična nasilja in druga svetovna vojna z vsemi njenimi posledicami so to sožitje zastrupila, razbila. Ko je pa prenehalo vojno stanje in se je vrnil mir, se je tudi v podželju začelo počasi ustvarjati staro razmerje. V ta položaj je udarila mirovna pogodba, ki je kot neka višja sila odvzela italijansko državljanstvo ljudem, ki niso imeli namena se temu državljanstvu odpovedati.

Samovoljni ukrep »štirih velikih« je bil tako nerazumljiv, da ga v pričetku nihče ni upošteval. Begunci s primorskih predelov so bili sprejeti kot ital. državljani v državne begunske organizacije in vse oblasti

so jim šle kot enakopravnim širokogrudno na roko.

Šele pod vplivom raznih šovinističnih struj in oportunističnih gledanj so se začele pojavljati neprijetnosti in delati beguncem ovire. Ljudje, ki so bili do včeraj neoporečni italijanski državljani in so takoj izrazili svojo željo, da to državljanstvo ohranijo in so tudi takoj podvzeli vse nasvetovane korake, so po sili razmer postali tuji državljani in se je kot s takimi tudi postopalo. Odrečene so jim bile žilvilske izkaznice, pravica do bivanja, do zaposlitve in še marsikaj drugega. Može, ki so odslužili vojaščino v italijanski vojski, ki so bili v državnih službah, ki so uživali pokojnino, itd., so bili v njih nepopisno začudenje prištet med nezaželjene tuje in so se morali odločno boriti, preden so prišli do svojih pravic. V takih neprijetnih, negotovih razmerah živijo še danes mnogi naši ljudje, ki so vsled višje sile zgubili svoje italijansko državljanstvo in so se trudili na vse mogoče načine, da bi si ga zopet pridobili.

Ali ni v teh naporih veliko priznanja, ki mu pritiče lepše plačilo kot nestrpno šikaniranje? Ali ni v njih občudovanja vredna zvestoba do demokratičnih načel, ki jih s takim poudarkom zagovarja sedanja Italija? Ali je vredno velikega demokratičnega naroda, da ga peščica zagrizencev hujska k preganjanju svojih bivših državljanov, ki bi svoje državljanstvo radi ohranili samo zaradi svojega neutешljivega hrepenenja po poštenem demokratičnem udejstvovanju v vsem javnem življenju.

Za poštenega človeka odgovor ni težak. Zato upamo, da se bo zadržanje merodajnih krogov nasproti našim beguncem spremenilo in nam bodo nadaljnje pritožbe prihranjene.

obnova v Evropi nadaljevala in da se zmanjša komunistični vpliv.

»Če so komunistične stranke v zahodni Evropi, — izjavlja Douglas — izgubile trdna tla v zadnjih 18 mesecih, če se je komunistični vpliv v zahodni Evropi znatno zmanjšal, če so sedaj Sovjeti pripravljeni na sporazum vsaj v manj važnih točkah, je vse to zasluga zahodnih velesil, pa ne morda zato, da bi se jim posrečilo prepričati Sovjete, temveč zato, ker je Evropa s pomočjo obnovitvene- ga načrta in Atlantskega sporazuma zopet dobila pogum ter del tiste oblasti in moči, ki jo je izgubila v vojni vihri.

Prepričan sem, da je bistveno važno za naše narodne koristi, da ne pokažemo utrujenosti,

ali naveličanosti, temveč moramo nasprotno čim prej izvesti naš načrt. Zato upam, da bo načrt za vojaško pomoč kongres čim prej odobril. To je edini odgovor, ki bo vsem jasen.«

Zavrnitev obtožb sovjetske vlade

Britanska vlada je dostavila sovjetskemu veleposlaniku v Londonu noto, v kateri zavrača kot neutemeljene obtožbe sovjetske vlade, da pomeni pristop Italije k Atlantski pogodbi kršitev mirovne pogodbe.

Nota je odgovor na dopis sovjetskega veleposlanika z dne 19. julija, v katerem se trdi da je Italija kršila mirovno pogodbo in sicer prvič, ker se je pridružila »skupini držav, ki

so se zvezale proti Sovjetski zvezi« in drugič, ker je »sklenila povečati svoje oborožene sile preko mej mirovne pogodbe«.

Enake dopise je dostavila sovjetska vlada francoski in ameriški vladi, ki sta odgovorili podobno kot britanska vlada.

Nota Združenih držav navaja v odgovor na obtožbo:

»Vse države podpisnice soglašajo s tem, da udeležba Italije pri atlantski pogodbi v nobenem primeru ne spreminja vojaških in drugih določb italijanske mirovne pogodbe. Vsak prispevek Italije k skupni obrambi atlantskega področja mora biti v mejah vojaških določb mirovne pogodbe.«

Enako je tudi italijanska vlada zavrnila sovjetske obtožbe kot neutemeljene.

Iz življenja Cerkve

Sv. oče v Castel Gandolfo

Pretekli teden se je sv. oče preselil v svojo poletno vilo Castel Gandolfo. Tukaj name-rava sedaj preživeti poletje, ko postaja vročina v Rimu nezno-sna. Saj je Rim, kot kažejo vremenska poročila, najtoplejše mesto v Italiji. V mesecu avgustu se Rim skoro izprazni. Kdor le more, gre ven na deželo. Tudi ministri, senatorji in poslanci so zapustili večno mesto ter odšli na počitnice.

Kardinal Spellman protestira

Ko so pretekli mesec odobrili postavbo, ki daje 300 tisoč dolarjev podpore državnim šolam, a izključuje od nje katoliške privatne šole, je newyorški kardinal Spellman ostro protestiral na zborovanju Zveze nočnih častilcev Najsv. Zakramenta pred množico 15 tisoč oseb, češ da je tako postopanje očitno krivično in nevarno za ameriško demokracijo. Verske šole, pravi kardinal, so prav tako ameriške kakor državne in zato imajo tudi isto pravico do državnih podpor.

Isti kardinal je ob neki drugi priliki ostro obsodil tudi vdovo bivšega predsednika Roosewelta Eleonoro, češ da vodi strastno borbo zoper katoličane, kar se ne ujema z načeli ameriške demokracije, ki pušča vsakemu najširšo versko svobodo in zahteva tudi največjo versko strpnost.

Fatimska Marija v Egiptu

Slovesnost, ki bo prihodnje dni na Tržaškem, ko bodo po naših župnijah nosili kip fatimske Matere božje, so doživeli že v mnogih pokrajinah sveta.

Tako je prve dni meseca julija letos doživela fatimska Marija veliko slavje v Egiptu, posebno v velikem afriškem mestu Kairo. Bili so ti dnevi pravo zmagoslavje katoliške vere. Kristjani različnih obredov, jezikov in narodnosti so se zgri-

njali v bratski ljubezni okrog Kraljice rožnega venca.

Posebno lepo je bilo ob sprejemu, ko je ogromna množica ob pogledu na belo Gospo navdušeno kot en moč dvignila svoj glas v pozdrav: »Živio fatimska Marija!«

Med mahanjem z robci, med plapolanjem cerkvenih zastav, med cvetjem in petjem so Marijo pospremili v cerkev. Spregovoril je pridigar in katoličani ter nekatoličani, latinci in vzhodnjaki so ga vneto poslušali. Sledil je evharistični blagoslov, potem pa je bilo vernikom dovoljeno poljubljati Marijin kip. — Pri procesiji drugi dan so bili navzoči tudi razkolniki, judje, muslimani. — Pri polnočnici v Port Saidu se je množica Marijinih otrok zgrnila okrog obhajilne mize.

Tako nam Afrika daje zgled. Marija išče rešitev vseh. Marija želi ljubezni vseh.

Irska in verska preganjanja

Irski narod je oni, ki je zaradi verskih preganjanj največ trpel. Saj so morali Irci dolgo vrsto stoletij braniti svojo zvestobo katoliški cerkvi zoper svoje protestantske gospodarje Angleže tudi za ceno zaporov, izgnanstva in krvi. Šele sto let je, odkar so si Irci priborili versko svobodo. Zato pa so Irci oni, ki sedaj najbolj sočustvujejo z narodi, ki se morajo kakor oni nekdanj, boriti za zvestobo veri svojih očetov. Tega junaški Irci ne zakrivajo in ob vsaki priliki izpričujejo svoje simpatije za trpeče narode onstran železne zaves in svoje ogorčenje zaradi tiranskega postopanja tamkajšnjih diktatorjev. Tako je pred kratkim irski zunanji minister pred parlamentom znova izrazil svoje ogorčenje zaradi verskega preganjanja na Čehoslovaškem in na Ogrskem.

Danes bi minister lahko pridružil še Romunijo, ki ji gre prvo mesto za sovjetsko Rusijo v preganjanju katol. cerkve.

Poročajo namreč, da je izšel dekret, s katerim se prepovedujejo vse redovniške družbe in redovi na ozemlju romunske republike. S tem dekretom je prizadetih kakih 15 redov, ki so delovali v Romuniji.

Na Čehoslovaškem pa so zaprli duhovnika Jajstla, ker je neki umirajoči komunistki odrekel zakramente, dokler se ne odpove partiji, češ da je kot članica partije izobčena iz katol. cerkve. Ko se je ženska na ta opomin skesala ter vrnila partijsko izkaznico, ji je duhovnik podelil sv. zakramente. Ženska pa ni umrla. In zato je partija zatožila duhovnika Jajstla, ki je bil obsojen na osem let prisilnega dela zaradi veleizdaje.

Čudeži v Lurdu

Ob priliki zadnjega romanja v Lurd so se dogodila tri čudežna ozdravljenja: ozdravela sta dva bolnika ital. romanja in eden Nемец, ki je bilo 20 letno dekle, ki je že deset let ležala bolna zaradi kostne jetike ter so jo na pol mrtvo pripeljali v Lurd. Tu je sprva niso pustili k skupnemu blagoslovu bolnikov, ker so se bali, da jim umrje. Pozneje so je vendarle pripeljali na vozičku, da je skupaj z ostalimi bolniki prejel običajen blagoslov z Najsvetejšim. Ko so jo potem spremljali zopet v hotel, je spotoma zaprosila, naj jo vzamejo z vozička, češ da je zdrava in da bo sama hodila. Ko so ji pomagali, je res vstala, vrgla od sebe prsni o- klep in sama šla v cerkev se zahvalit za milostno ozdravljenje. Voziček so pa kar tam na cesti pustili z vsemi ovoji vred.

Najbolj kršč. država v Indiji

je nova zvezna država Travankore — Cochín, ki ima osem milijonov prebivalcev, med njimi tri milijone kristjanov. Pravijo, da je v tej deželi oznanjeval krščanstvo že sv. Tomaž apostol.

Razgled po svetu

Nov sporazum med Italijo in Jugoslavijo

V soboto 6. t. m. je bil v Rimu podpisan nov jugoslovansko-italijanski sporazum. Novi sporazum ureja vsa doslej odprta vprašanja, ki zadevajo člen 67, točke 2, 75 in 78 mirovne pogodbe, kakor tudi členu 16 in 17 priloge XIV. k isti mirovni pogodbi. Sporazum določa, da plača Italija Jugoslaviji dva zneska (30 milijonov in milijardo 970 milijonov) na račun točke 78 in drugih, ki se knjižita v račun A trgovinske pogodbe ter vrne 6 manjših ladij jugoslovanske mornarice. Jugoslavija se v bistvu odpoveduje vsakršni zahtevi v tej stvari. Objavili so tudi, da je dne 9. t. m. odpotovala v Beograd italijanska delegacija, ki bo v mešani italijansko-jugoslovanski komisiji ocenjevala italijansko imovino na starem jugoslovanskem ozemlju in na odstopljenih področjih v smislu pogodbe sklenjene v Beogradu 23. maja.

Ameriški poveljniki v Evropi

Trije ameriški poveljniki, ki so prejšnji teden prileteli v Frankfurt v Nemčiji, kjer so se najprej srečali s poveljnikom ital. generalnega štaba, so po razgovorih z vojaškimi poveljniki vseh držav Atlantskega pakta, ki so jih imeli v Parizu, Londonu in na Dunaju, 8. t. m. zaključili svoja posvetovanja in se vrnili v Ameriko. Podrobnosti o razgovorih niso znane; po zatrdilih je šlo samo za določitev obrambnih sredstev.

Za odobritev načrta za vojaško pomoč

Zunanjepolitični odbor predstavniške zbornice v Washingtonu je prejel izjavo ameriškega veleposlanika v Londonu, Louisa Douglasa, ki velja kot njegovo pričevanje v prid načrtu za vojaško pomoč. Veleposlanik leži v neki londonski kliniki, kjer je bil operiran na očeh. V svoji izjavi pravi Douglas, da je načrt za vojaško pomoč potreben zato, da se bo

DESETA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Luku

Jezus je povedal nekaterim, ki so zaupali sami vase, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliki: Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej in drugi cestinar. Farizej je stopil in je sam pri sebi tako molil: Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestinar; poslim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar imam. Cestinar pa je od daleč stal in še oči ni hotel povzdigniti proti nebu, ampak se je trkal na prsi in govoril: Bog, bodi milostljiv meni grešniku! Povem vam: Ta je šel opravičen na svoj dom, oni pa ne; zakaj vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in, kdor se ponižuje, bo povišan.

Po časnikarski navadi in dolžnosti smo zaprosili za razgovor ali intervju pri gospodu višjemu komisarju Farizeju. Sprejel nas je v nedeljo ob desetih. Gospod — pardon — tovariš Farizej stanuje zelo udobno v vili, ki je še nedavno imela drugačne gospodarje. Sedli smo na mehke fotelje, prižgali cigarete in pričel se je razgovor, ki ga podajemo javnoti.

»Gospod velekomisar! Vaši

nasprotniki trdijo, da ste proti veri. Ali je to res?« — »Nikakor! To je samo politična udrihalica naše konkurence. Mi hočemo le vero očistiti vsake zloabe, reformirati jo hočemo, da bo posledaj služila samo ljudstvu.«

»Po naše bi vera morala biti služba Bogu.« — »Motite se, gospod urednik. Vidi se, da se še niste otršli kapitalističnih spon. Bog je iznajdba kapitalizma; ko bo ta premagan, bo vsake ideje o bogu konec. Bodi tako vljudni in pišite »bog« z malo začetnico, ker mu mi ne priznavamo nobene prednosti!«

»Torej ste vendarle proti Bogu?« — »Nismo. Razumeti nas morate. Namesto vašega Boga, ki živi nad svetom in ga vlada, smo postavili realno življenje, ki mu pravimo ljudstvo. Saj bomo dali tudi ukaz ljubljanski univerzi in znanstveni akademiji, naj se začne pisati »Ljudstvo« z veliko začetnico. V ljudstvu je vsa polnost življenja, ljudstvo je alfa in omega, začetek in konec vsega. To je zdaj naš bog in to je naša vera.«

»Vaš prerok Mardohej, in saeculo Karl Marx, je zapisal krilat besedo, da je vera opij za ljudstvo. Ali je morda tudi ta nova vera tak opij?«

»Gospod urednik, vaše vprašanje se mi zdi zbadljivo, ven-

dar bom odgovoril: vera v samega sebe bo šele ljudstvo iztreznila od omame kapitalistične vere in morale.«

»Gospod velekomisar! Lansko leto ste dali intervju doktorju Lukasu. Tam beremo, da ste tako molili: Zahvalim te, Bog, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešuštniki... Po zgornji razlagi ste molili k Ljudstvu. In prav to ljudstvo je — po vaši lastni izjavi — sestavljeno iz malopridnih oseb, ki jih primerno zaničujete. Ali še vedno priznavate staro moralo? Tudi ne moremo prav razumeti, kako da ste izmed vsega ljudstva edino vi spoštovanja-vreden človek. V vašem sistemu so velike nejasnosti.«

»Doktor Lukas ni bil dovolj diskreten in me je v dotičnem intervjuju slabo opisal. Upam, gospod urednik, da boste vi boljše opravili svojo nalogo. Časnikarji morate pač nekoliko umevati težave vodilnih mož. Ljudskim množicam moramo vedno navdušeno govoriti in jih prepričevati, da one same vodijo in vladajo svet; ko so primerno omamljene od bobnečih gesel, tedaj izpolnjujejo naše navedbe in ukaze in so nezmožne za trezno kritiko. Kam bi prišli, če bi res množice ukazovale?! Seveda tega ne smete tako zapisati. Pišite, da je zdaj doba ljudske oblasti in da bo ljudstvo preprečilo vse zle nakanne reakcije, imperializma in vsakršnega — izma itd. Za vašo uslugo vam bo naša pisarna izplačala dobro nagrado.«

»Hvala lepa! Poljubljam roko, gospod tovariš!«

nico in jo v svečani povorki med vzklikanjem, da naj boginja Razuma večno živi, nesli v pariško stolno cerkev. Tam so jo dvignili na oltar in ji zažigali oblake kadila, peli pesmi v čast človeškemu zdravemu razumu in njegovi boginji in jedli in pili v svetišču iz svetih posod. Stranske cerkvene kapele pa so zagrnil, za katerimi so se zabavali prav revolucionar-

no nesramno. Pariz je tisti dan in pozneje še marsikak drug praznik doživel: gnusobo na svetem mestu.

Zdelo se je, da je katoliška cerkev v Franciji umrla, bila pokopana, prav kakor si je želel Voltaire, ki je šuntal proti njej: »Ubite nesramnico!« Na njenem grobu je sedela boginja Razuma.

(Dalje)

Marijino vnebovzetje in svetovni mir

Svetniški Bartolo Longo, neustrasni ustanovitelj pompejskega svetišča, je l. 1901. izrekel naslednjo prerokbo:

»Tretji dogodek, ki bo proslavil 20. stoletje, bo svetovni mir. In ta mir bo dar plemenitega Srca vse-mogočnega Sina božjega kot plačila za najvišjo slavo, ki bo poklonjena Mariji s proglasitvijo verske resnice o Marijinem vnebovzetju. Dan, v katerem bo nezmotljivi učenik katoliške Cerkve, vidni Kristus na zemlji, proglasil vsem narodom, da je brezmadežna Devica umrla, bila obujena od mrtvih ter vzeta z dušo in telesom v nebesa, bo začetek dobe svetovnega miru, ki ga dosežemo brez prelivanja krvi.«

V duhu svetosti umrli Longo je napovedal to na osnovi naslednje prerokbe svojega spovednika O. Leona:

»Oni papež, ki bo proglasil resnico o Marijinem vnebovzetju, bo videl ob svojih nogah narode vsega sveta.«

Vse kaže na to, da je Bog Marijo določil za velike reči, da ji pravilja veliko slavo. Sv. pismo jo prikazuje kot Ženo, ki je kači glavo strla, kot Ženo obdano s soncem; sv. Cerkev jo proslavlja kot Zmagovalko vseh herezij; Marija sama je v Fatimji napovedala, da bo Njeno srce zmagalo nad vso človeško zlobo. Ta Marijina zmaga, ki bo izbojevana tu na zemlji, bo pač zmaga nad modernim ateizmom, ki se praktično istoveti s komunizmom in materializmom.

Nauk o Marijinem vnebovzetju izhaja iz prvih časov krščanstva.

Saj je bil veliki šmaren bržkone najstarejši Marijin praznik. Razširjen je moral biti že v 5. stoletju, zakaj imajo ga tudi monofiziti, ki so se v 5. stoletju ločili od katoliške cerkve. Vendar ga še ni sv. Cerkev proglasila za versko resnico.

Božja Previdnost pripravlja in dokončuje v Cerkvi slovesne proglasitve raznih verskih resnic po potrebi časa in duš. Dogme so kot sadeži, ki dozori ob »svojem času« v zgodovini človeštva. Tako je definicija o papeški nezmotljivosti l. 1870. prišla v dobi najbolj razvitega racionalizma in malikovanja človeškega uma; definicija o Marijinem brezmadežnem spočetju je prišla v dobi najhujšega naturalizma, ki je učil, da je človek po naravi dober, in dosledno tajil resnico o izvornem grehu ter potrebo odrešenja in milosti. In tako bo definicija Marijinega vnebovzetja smrtni udarec grobemu brezbožnemu materializmu in vsem socialnim gibanjem, ki na njem slonijo.

Ura te Marijine zmage je blizu. Papež Pij XII. je nedavno povabil z okrožnico »Deiparae Virginis« vse katoliške škofje, naj se skupno verniki izjavijo o Marijinem vnebovzetju. S celega sveta prihajajo v Rim odgovori, da vsi verniki in vsi škofje prosijo, naj se vendarle proglasi kot verska resnica nauk o Marijinem vnebovzetju.

Naša srca se že veselijo tega novega bisera v kroni Marijinega poveličanja, ki bo istočasno osrečene vse Marijine otroke z dobo miru, svobode, blagostanja.

Stara zgodba za današnje dni

Na poševnem gladkem ledu človek kaj lahko zdrči v globino. Francoska ustavodajna zbornica je s civilno konstitucijo duhovščine stopila na taka opolzka tla in je začela drseti vedno nižje proti popolnemu prelomu s Cerkvijo in končno tudi z vero v Boga.

Ker duhovniki — poslanci niso hoteli po večini prisesti na ustavo in civilno konstitucijo, je zbornica sklenila, da morajo vsi župniki in škofje v državi položiti to prisego. Od 76 tisoč podeželskih duhovnikov je pod silo razmer priseglo 30 tisoč, 46 tisoč pa je prisego odklonilo in so dobili zato ime uporniki (refractaires). To dejstvo razdeljene duhovščine je imelo za versko življenje v Franciji silno porazne posledice. Nezapriseženi škofje so zapriseženim župnikom prepovedali izvrševati župnijske posle in so jim odvzeli jurisdikcijo nad verniki. Papež Pij VI. je 13. 4. 1791 obsodil civilno konstitucijo, odvzel pravico maševanja zapriseženim duhovnikom in je razglasil za neveljavne vse nastavitve in volitve župnikov od strani vlade. Ustavodajna zbornica je hitro odgovorila papežu s tem, da mu je zaplenila njegova posestva v Franciji. Avignon in Venaissin, da je raztegnila dolžnost prisega na civilno konstitucijo od župnikov na vse duhovnike v Franciji in določila izgon iz države za vse duhovnike, ki bi odklonili prisego. Zelo mnogo duhovnikov je tedaj odšlo v inozemstvo, a precej tako zvanih »upornikov« je kljub nevarnostim ostalo skrivaj v državi. Po gozdovih in

samotah so vršili v vedni nevarnosti božjo službo in mnogo jih je zaradi tega »zločina proti javni varnosti« bilo zasačenih in usmrčenih. Verno ljudstvo pa je le take nezaprisežence cenilo, zaprisežence pa gledalo po strani.

Ločitev Cerkve od države

Da bi izvedla popolno ločitev Cerkve od države, ozir. zaslužnjenje Cerkve od strani države, je ustavodajna skupščina tudi zapriseženim župnikom odvzela vodstvo matičnih knjig, vpeljala civilno poroko, izglasovala ločitev zakona. Te slednje so se zlasti v Parizu posluževali v obilni meri. Zakonski zadržki so bili popolnoma odpravljani, nezakonski otroci razglašeni za polnopravne glede dedovanja in počestnim vlačugam je zbornica določila redno podporo v denarju.

Dne 21. januarja 1793 so Francozi obglavili svojega odstavljene kralja Ludovika XVI. Začela se je nato prava strahovlada pod vodstvom najvidnejših revolucionarjev Dantona in Robespiera. Razbesnela se je najprej nad katoliško cerkvijo. Prodajali so cerkveno opravo, tudi cerkvena poslopja, pustili so župnijam le po en mahin zvon. Cerkev sv. Genovefe v Parizu so spremeniili v Pantheon, ki naj bi postal grobnica za najzaslužnejše Francoze. Kot prvi narodni »svetnik« je bil tam pokopan veliki brezverec Voltaire. Tudi zapriseženim duhovnikom je bilo prepovedano nositi v javnosti duhovniško ali redovno obleko. Mnogi izmed njih so z obleko

vred odložili tudi svoje duhovske obveznosti, so se poročili in nekateri postali hudi revolucionarji.

V oktobru 1793. so Francozi obglavili še svojo odstavljeno kraljico Marijo Antonietto.

Dne 22. novembra 1793 so v zbornici izglasovali postavo, s katero so odpravili cerkveni koladar. Mesecem so nadeli nova imena in začeli so šteti leta s proglasitvijo republike 22. septembra 1792. — Zato je bil prvi mesec september, imenovan: mesec trgatve, oktober: mesec megle, november: mesec slane, december: mesec snega, januar: mesec dežja, februar: mesec vetra, marec: mesec brstenja, april: mesec cvetja, maj: mesec sena, junij: mesec žetve, julij: mesec vročine, avgust: mesec sadja. Tudi krščanski teden sedmih dni se je moral umakniti dekadi — tednu 10. dni; namesto nedelje je stopil dekadni dan, namesto cerkvenih praznikov so prišli državni prazniki.

Cerkev zasužnjena

Tako se je zdelo, da je uničena Cerkev in vse, kar je spominjalo nanjo. Treba je bilo postaviti še krono temu revolucionarnemu maliku. Zato je zbornica določila, da se prepove po vsej državi vsaka služba božja, na njeno mesto naj stopi češčenje boginje Razuma. Revolucionarec Anacharsis Cloots, ki se je sam nazival »osebnega sovražnika Boga«, je ukazal obleči neko počestno vlačugo v prosojno in skrajno nedostojno obleko. Na glavi je nosila jakobinsko čepico, v roki kratko sulico. Posadili so jo na nosil-

Spored romanja fatimske Matere božje na Tržaškem

Pred nami so dnevi, ko bodo po župnijah v okolici Trsta nosili kip fatimske Marije. To naj bi bili dnevi duhovne obnove za vse tržaške Slovence, tudi za one, ki v mestu stanujejo. Pokažimo, da je v nas še vera, da še ljubimo Mater božjo. Priporočimo fatimski Gospe svoje neverne in trpeče brate. Naj Marija v nas razgori še komaj tlečo iskro vere v ogenj navdušenja za verske ideale, naj na Tržaškem zažge plamenico katoliškega preroda.

Spored teh izrednih slovesnosti:

V NEDELJO 14. AVGUSTA popoldne bo nov kip blagoslovljen na OPČINAH. V procesiji ga bodo na večer prenesli na REPENTABOR, kjer bo ostal na dan Marijinega vnebovzetja in sv. Roka dan. Zvečer tega dne 16. avg. ga bodo prepeljali v SV. KRIZ, kjer ostane do četrta 18. avg. zvečer. Ta dan bo Marija obiskala KONTOVEL, kjer ostane do sobote 20. avg. zvečer. Sledi: PROSEK (20. + 22. avg.), PLAVJE (22. + 23. avg.), ŠKOFIJE (23. + 24. avg.), MAČKOVLJE (24. + 25. avg.), DOLINA (25. + 27. avg.), BOLJUNEC (27. + 29. avg.), BORST (29. + 31. avg.), RICMANJE (31. avg. + 2. sept.), KATINARA (2. + 4. sept.), BAZOVICA (4. + 6. sept.), TREBČE (6. + 8. sept.), OPČINE (8. + 11. sept.). Na Opčinah bo romanje zaključeno in Marijin kip bo ostal v openski cerkvi. Tako bodo

tam verniki svojo fatimsko Gospo še naprej lahko obiskovali.

Koledar za prihodnji teden

14. avgusta. NEDELJA. Deseta pobinkošna. — Evzebij, sp.
15. PONEDELJEK. Zapovedan praznik vnebovzetja bl. Device Marije ali Veliki šmaren (Velika Gospojnica). Ta praznik je zelo staro daven in velja kot največji med mnogoterimi Marijinimi prazniki. Italijanski izraz Feragosto se ne tiče cerkvenega praznika, ampak pomeni »avgustovske počitnice«, ker zaradi hude vročine zlasti trgovci zaprejo za kak teden, da gredo kam na hlad.
16. TOREK. Joahim. oče Marije Device. — Rok, sp. Nekdaj so sv. Roka zelo častili kot priprošnjaka v boleznih in zlasti ob kugi. V Gorici imamo župnijo sv. Roka, pa tudi Nabrežina ga ima za patrona. Po deželi je bilo nekoč mnogo cerkvi in kapelic postavljenih njemu na čast. Na Repentabru je ta dan praznik od starine.
17. SREDA. Hijacint (it. Giacinto), sp. Bil je poljskega rodu in kononik v Krakovu. Sam sv. Dominik ga je sprejel v svoj novi red priročarjev ali dominikancev. Umril je v vnebovzetje l. 1257.
18. ČETRTEK. Helena (Jelena), Jela, Jelka, Lenka), cesarica. Grška ime »Helene« prav za prav pomeni »Luna«.
19. PETEK. Janez Eudes, sp.
20. SOBOTA. Bernard, opat cerkv. uč., ustanovitelj cistercijanov

Pismo izpod Višacij

Zabnice 7. avgusta 1949

Ze par let sem se je zdelo kot da koledar ni več držal za naše kraje: po zimi zelo malo snega — in adijo smučanje —, poleti pa hladno in deževno — in zbogom letovanje. Letošnje poletje pa, hvala Bogu, se spet sklada s koledarjem, in vsi smo zadovoljni: domačini, letoviščarji, in romarji.

Letoviščarjev je toliko, da je vse zasedeno, še celo na gola podstrešja so se spravili, samo da so ponoči pod streho. Domačini so oddali vse postelje in vse sobe, sami pa spijo na senu. Pa to nič ne de, glavno je, da so zadovoljni eni kot drugi; eni, ker se lahko odihujejo in osvežujejo v zdravem planinskem zraku in soncu, drugi pa, ker jim vsak dan pride v roke nekaj tako potrebnih stotakov. Ker so se ljudje začeli zavedati, da je tujski promet kolikor toliko donosen, je marsikdo letos popravil in preuredil hišo, da more nuditi letoviščarjem postelje in sobe; skoraj vsi pa so si dali pobeliti hiše tudi od zunaj, na oknih so se prikazale rože, tako da je zunanji vtis vasi res lep. Še nekaj več udobnosti letoviščarjem (n. pr. več penzionov, dalje kopalnice, vsaj en z vsem komfortom opremljen hotel, nekaj vzpenjač na bližnje hribe in

na Višarje), in Zabnice bodo znane tako kot Cortina. Pa niso samo Zabnice tako polne, tudi Ovčja vas je zasedena do zadnjega kotička, močno pa tudi Lužnica, Trbiž in Bela peč in še celo Ukve.

Veliko življenja in razgibanosti dajo dolini kolonije in taborjenja. V Lužnici in Zajzeri je velika kolonija pod okriljem Assistenza Pontificia iz Gorice, velika otroška kolonija je tudi na Trbižu. Zabnice so pa kar preplavljene od kolonij: kolonija slovenskih tržaških ljudskošolskih otrok, kolonija slovenskih tržaških srednješolcev in srednješolk, goriški slovenski srednješolci, tržaški slovenski akademiki in še več taborišč.

Višarje so vedno obiskovane, romarji od vseh strani se zgrinjajo, zlasti ob nedeljah, in največ so goriški in tržaški Slovenci. Letos so tudi začeli prvi prihajati spet romarji iz Avstrije, zlasti iz Ziljske doline in Roža, ker so formalnosti za prehod meje olajšane (kdaj bo odprta pot romarjem iz Kranjskega?). Za konec avgusta je najavljeno veliko romanje koroških Slovencev, baje jih pride čez 1000; govori se, da se pridno pripravljajo v petju, da bodo pokazali, da je koroška pesem še živa.

bilo jasno, da je ta plan namenjen samo za podpiranje nekomunističnih držav, ki naj gospodarsko ozdravijo in tako zajezi komunistično poplavo.

To so komunistični voditelji spoznali in zato je Rusija odpovedala svojo udeležbo pri Marshallovem planu, za njo pa vse njene satelitske države. Sicer pa je tudi res, da Rusija ni bila niti resno vabljen, da se udeleži Marshallove podporne akcije. Kaj so hoteli komunisti torej drugega, kot nastopiti proti Marshallovemu planu.

Komunisti namreč prav dobro vedo, da v gospodarsko urejenih državah oni ne morejo prodreti. Komunisti lahko zmagajo samo tam, kjer je ljudstvo zaradi mizerije nezadovoljno ali pa z — brutalno silo. Zato pa komunisti v vseh državah, kjer niso na vladi, hujskajo z vsemi sredstvi k uporu, štrajkom in demonstracijam, enako skušajo z vsemi sredstvi — s pretiranimi zahtevami in štrajki — ovirati gospodarsko ureditev države; celo tako daleč so šli, da so uničevali stroje in produkcijska sredstva, samo da bi bila nezadovoljnost ljudstva tem večja.

Komunističnim sindikatom ne gre za to, da bi izboljšali delovnemu ljudstvu življenjske pogoje — saj bi to lahko naredili in pokazali, kjer so na vladi —, pač pa da bi napravili delovno ljudstvo nezadovoljno, ker le nezadovoljno in nahujskano ljudstvo je zrelo za revolucijo.

Zato je umljivo, če so vse komunistične stranke Evrope — seveda na ukaz ali vsaj migljaj iz Kremļa — začele napadati Marshallov plan in ovirati njega izvedbo. Komunisti nočejo, da bi Zapadna Evropa gospodarsko ozdravela, da bi ljudstvo imelo dobre življenjske pogoje, to pa še tem manj, ker postajajo življenjski pogoji v tako imenovanih socialističnih državah vedno manj vzdržljivi. Sicer so tudi komunisti, oziroma Rusija, postavili svoj plan — tako imenovani Molotov —, a kaj ko vse te države le potrebujejo vse mogoče stvari, Rusija pa nudi lahko le nekaj žita in zastarelega orožja. Danes je tudi slepcu očito, da je komunistični gospodarski program na papirju sicer vabljev, v resnici pa meče narode v bedo in suženjske razmere.

ozračje brezboštva omamlja. Zdrami se mehkužno zaspanè! Krik, Marijin krik: »pokora« naj te zbudi. Okleni se te rešnje besede, krepko stopi za njo. Zbistrila ti bo razum, ojeklenila voljo. Iz mehkužne šleve boš postal značajnejš, junak.

Veliko poslanstvo

Ali veš, da je peklenški povdign sodobnega brezboštva proti Bogu velikanska krivica? Bog bi lahko ogenj in pepel poslal nad uporne črvice, lahko bi ves svet v prah sesul. Tega ne bo storil, ker boš ti za krivice zadoščeval, ker boš ti delal pokoro. Ne le zase, saj tudi ti nisi brez madeža, temveč predvsem za te velike odpadnike, bogokletnike, antikriste sodobnega sveta se boš pokoril. To je tvoje veliko poslanstvo. Marsikdo izmed brezbožnikov bo še po božji milosti in tudi po tvoji zaslugi stavil Boga. Ali tebi, znanilcu ljubezni, odpuščenja, ne bo takrat sladko pri srcu?

Zdaj je čas

Fatimska Mati božja prihaja v naše bedne, versko izsušene župnije v okolici Trsta. Prav na uho nam šepeta, prav na srce nam vpije naša in naših bratov Mati, naj se vendar zganemo. Pokora, pokora, pokora! Naj bi pri vsakomer, ki bo to bral, vzkalila in stoteren sad obrodila!

Števerjan

Dopis v zadnji »Demokraciji« nas je v resnici vznemoljil. Če ima dopisnik namen dajati lepe spodbude, ne sme biti krivičen in deliti očitke samo nekaterim, druge pa prizanesljivo prezreti. Naj samo ugotovimo: pri nas imamo tri gostilne, obe v dopisu okračenih sta naši, kjer se zbirajo naši demokratični somišljeniki, tretja, ki ni omejena, je pa ofarska, komunistična.

Prosek - Kontovel

Toča nas je tudi letos že obiskala. Teško je človeku, ki ima kaj zemlje, ob takim razdejanju pri srcu. Pa se ne moremo pritoževati. Saj zaslužimo, da bi nas Bog vse drugače tepel, ko smo pa tako daleč od spolnjevanja božjih zapovedi. Posebno tisto: posvečuj Gospodov dan — koliko jih je, ki jo še res dosledno drže?

Romanje. Proseški pevski zbor je že opravil svoj izlet. Kontovelski zbor se zdaj z drugimi ljudmi od-

Tržaški Slovenci!

V nedeljo 14. avgusta popoldne vsi na Opčine! V cerkvi bo blagoslovljen nov kip fatimske Matere božje. Nato bo procesija na Repentabor, kamor bo fatimska Gospa najprej poromala.

Tržaški Slovenci!

Ta večer vsi na Repentabor! Pripravite Mariji lep sprejem! Ob milostni Romarici postanite tudi vi romarji!

Dopisi

Pokora, pokora, pokora!

Pokora — to je rešnji krik Lurda in Fatime, krik, ki bi moral zadoneti preko vsega sveta, krik, ki bi se moral zasaditi v srce vsakega sodobnega človeka.

Pa smo nemara tudi mi gluhi zanj. Ali pa se nam zdi, da ni nam namenjen. Ali bomo res šli mirni in mrzli preko tega klica? Ne!

V materializem tonemo

Svet se pogreza v materializem. Tudi nas z vso silo vleče za seboj. Uživajmo, dokler in kolikor se da. Duša, duhovne vrednote, Bog — prazne mar-

nje, bajke, prividi, domišljija. No, če pa že obstajajo, so pa nekje daleč, daleč za deveto gorro, kdo se bo za njimi pehal. V miru naj počivajo in nas naj v miru puste.

Tako je razpoloženje množice, kolikor je brezbožni komunizem ni že razgibal v besni boj — češ: treba je do kraja pomesti z vsemi verskimi predsodki.

Pozor, pozor!

Morda se niti ne zavedaš, kako tudi tebe obseda mlačnost, kako hlastaš po užitkih, kako drsiš v materializem, kako te

Gospodarski listek

Marshallov plan in Evropa

Vsi komunisti in tisti, ki z njimi držijo, pravijo, da pomeni Marshallov plan podjarmljenje Evrope ameriškim kapitalistom. Ti, ki tako pravijo, so v manjšini, kajti ogromna večina Evropejcev to — in onostran železne zavese je globoko prepričana, da se ima Evropa zahvaliti ravno izvedbi tega plana, če gospodarsko sicer počasi, a vendar okreva in če bo v doglednem času zacelila rane, ki jih je strahovita druga svetovna vojna zadala gospodarstvu Evrope.

Kaj je Marshallov plan?

Marshall je bil v letu 1947. ameriški zunanji minister in on je bil glavni prvobornik za načrt ameriške pomoči Evropi. Od tod ime.

Marshall in njegovi sodelavci, pa tudi voditelji vseh evropskih držav so uvideli, da si Evropa ne bo opomogla brez izdatne ameriške pomoči. Ameriško ljudstvo, ki nosi levji del stroškov Marshallovega plana,

je tudi uvidelo, da je pomoč Evropi nujno potrebna. Ubožna Evropa ne bo mogla kupovati ameriškega blaga; če torej Amerika pomaga Evropi, da si opomore, pomaga tudi sebi.

Zakaj so komunisti proti?

Tudi komunistični voditelji tako imenovanih socialističnih držav, to je Rusije z njenimi sateliti vred (Poljska, Češka, Ogrska, Romunija, Bulgarija, Jugoslavija, Albanija) so bili prepričani, da je ameriška pomoč potrebna. Spominjali so se zlatih časov, ko jim je UNRRA pošiljala ogromne množine hrane, obleke, zdravil, strojev in vseh mogočih potrebščin, ki jih je plačevala Amerika. Amerika pa se je zavedla, sicer nekoliko pozno, da s svojo UNRRO podpira in utrjuje komuniste navedenih socialističnih držav in je UNRRO likvidirala. Na njeno mesto je stopil Marshallov plan podpiranja. Toda takoj od začetka je

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

PETNAJSTO POGLAVJE

Drugo jutro je bil Dominik že na vse zgodaj pokonci. Ravno se je brisal pri oknu, ki gleda na morje, kar zasliši glasen smeh. Pred kuhinjo je njihov čolnar snažil mreže, ki so bile polne morske trave, in s pipo v ustih hudomušno pravil služkinji, kako je davi poljski čuvaj rohnel in rentočil, da so mu kar strele zvisgale iz oči! Presneto bi se mu bilo slabo godilo, kogar bi bil dobil v pest!

Mornar je pripovedoval, da je snoči brez vsakega slabega namena povabil čuvaja k Pierre-Moineu lov vit vretenice. A kaj češ, nekaj stark je takoj izvolhalo, da ga ni doma in brž so vedele tudi njihove sosedice.

Tedaj so se odpravile na delo kakor vedno, kadar gre čuvaj z doma na kak pogreb ali k zdravniku, da mu izdere zob.

V Noirmoutierju je strašno težko

za drva. Ne smeš posekati ni bora ni smreke ni hrasta ni tamariska, ker edino drevje še drži pesek in nasipe, da jih ne predere voda, ko je otok nižji od morske gladine.

Niti borovih iglic ne smeš pobrati, da ne bi bile korenine gole in bi voda odnašala dragoceno črno prst.

Še za pest iglic ne smeš vzeti, da bi si podkuril peč, sicer jih boš pošteno plačal ali pa te vtaknejo celo v luknjo.

Paznik se je držal določil in ni poznal nobene izjeme.

Snoči je sicer skrivaj odšel, a kaj, taka stvar se kaj kmalu izve in potem, kot pravijo, kadar ni mačke doma, miši plešejo.

Ko so se starke prepričale, da je njihovo strašilo zares na morju in da on, pošten mornar gospe Yholdy, ne bo tak, da bi se z njim dogovoril in ga nazaj pripeljal, da bi jih zasačil, so se odpravile na delo in »naredile«, kar se je dalo. Sedem borov je bilo odrezanih pri samih tleh, veje polomljene in počesane, da je po vseh deblih tekla smola, tla pa pobrisana kakor stezice v najlepšem mestnem parku. Ne bi bil našel ni borove iglice, če ni more-

biti odpadla že za njimi...

Čuvaj, ki je tako slabo čuval, se je pritožil pri županu, ki kot nekdanji mornar ni poznal šale, če bi mu kdo prišel v roke.

Starke, ponajveč mornarske vdove, ki so imele v sebi še nekaj razbojniške krvi, so se skrivaj veselile in se hahljale v svojih revnih koscih... Ejej, še se bo govorilo o tej septemberski noči, kakor so govorili o oni ladji, ki je vozila iz Portoja dvesto sodov vina in se je razbila na Boefskih pečinah. Vsi ribiči in cariniki iz bližnje vasi so se ga tako načrepili, da se deset dni niso streznili — dva sta pa celo umrla...

Mornar je veselo in hrupno razkladal, dekle v kuhinji pa so se na ves glas hihotali. Mejdunaj, ali so jo zagodle čuvaju, da je od jeze ves zelen!...

Zdaj se je Dominiku razjasnila snočnja skrivnost in zdaj je izvedel, kdo so bili oni duhovi, ki se jih je Lolita tako ustrašila.

Takoj se je odpravil k njej, da ji naznani, kaj je prav za prav bilo. Hotel se je opravičiti, da jo je spravil v neprimliko, ki se je ni prav nič nadejal.

Medtem ko je Dominik govoril, ga je Lolita ogledovala nekako čudno, kakor že večkrat, ko je bil pri njej.

»Oh, Dominik, kaj za to!« je odmahnila in se ga kot v priznanje oklenila z drobno roko. »Ko bi Vi vedeli, kako sem bila kljub vsemu strahu srečna, da, presrečna!...«

Dominik je odšel z nemirom v srcu. Lolita je stopala v njegovo življenje, v njegovo srce, četudi ji ni odprl vrat vanje... Dominik pa je obljubil svoje srce Bogu, Njemu je živel in to mu je bilo dovolj.

Zakaj se potem vznemirja?

Čutil je, da ga čaka še hud boj, kajti Lolita se je že polastila njegovega srca bolj, kakor je sam mislil. Nehote mu je venomer prihajal pred oči snočnji prizor, ko jo je nezavestno držal v naročju in mu je njena bleda glavica, ki jo je obsedela srebrna luna, počivala na prsih... Ob takih mislih, ki se jih ni dosti izogibal, ga je spreletela čudna zona. Ali ni že ves zaverovan vanjo?

Pa kako ga je malo prej objela?... Župnik mu niti ne odpiše in ga je pustil čisto samega, kot da je pozar-

bil svoje lastno pravilo, da človek obdrži samo tisto, kar neprestano čuva in brani. Ali ni vse to kot opomin Previdnosti, naj se varuje in pazi nase?

Da mu ni bilo treba iti mimo »Ker-Mimie«, ni šel drugo jutro k sv. obhajilu v gozdno kapelico, ampak je zavil v la Garenneriesko, kjer se je še rajši mudil, ker je imel mir in je v tihoti dosti bolj zbrano molil in premišljeval.

Kadar je bil pri obhajilu, je naročil, da so mu prinesli zajterk v njegovo sobo; kavo je zalil preskrasne krvomočnice, ki so cvetele na oknu. Sicer niso po kavi nič bolj rastle, a ni hotel, da bi mati in ujec videla, da se posti, ker potem ne bi bilo izpraševanja ne konca ne kraja.

Nazaj grede ga je zanesla pot po ravnici, kjer sta pred nekaj dnevi prestala z Lolito toliko strahu.

Vso pot je preudarjal o svojem dušnem stanju: vedno bliže prihaja razkrižju, odkoder se cepijo ceste na razne strani. Morda je vse njegovo življenje, vsa večnost odvisna od smeri, v katero bo krenil?

Nikdar ne bo stal pred tako važno odločitvijo!

pravlja na romanje na naše staroslavne Višarje. Saj se brez Višarij skoro leto ne da preživeti.

Fatimska Marija. Sredi avgusta bo

pa Marija k nam prišla. Skušali ji bomo pripraviti dostojen sprejem. Ona pa naj veliko milosti razsipa v srca naših ljudi.

Novice

Opozorilo beguncem

Glavni odbor IRO je sklenil v Ženevi dne 7. julija 1949 sledeče:

1. Dne 31. avgusta 1949 je zadnji dan za vpis v IRO za one begunce, ki bivajo izven svojih držav.

2. 15. oktobra 1949 je pa zadnji dan za vpis v IRO za one begunce, ki bi prišli čez mejo po 31. avgustu.

Vsi begunci, tudi oni, ki so optirali, a nimajo nobene možnosti, da bi se tu naselili, naj ne zamudijo roka za vpis v IRO. Zavedajo naj se, da ne bo nihče potem skrbel za njihovo emigracijo.

Če se pa kdo vpiše v IRO, ni s tem še rečeno, da bo moral odpotovati. IRO ne bo nobenega silil k emigraciji. Vsakdo, ko bo pozvan za emigracijo, se bo lahko odpovedal in bo s tem izbrisan iz IRO. Ne bo pa nobene možnosti več, da bi se kdo vpisal po 31. avgustu.

Ne čakajte zadnjega dneva za vpis!

Molitve za dež

Dekanijski urad v Štandrežu sporoča vsem pristojnim duhovnikom, naj od sedaj naprej opravljajo javne molitve za dež, v kolikor tega že ne delajo. Tudi pri sv. maši naj jemljejo kolekto: Ad petendam pluviam tanquam pro re gravi. — Upajmo, da se nas bo nebo usmilito in nam kol kmalu poslalo prepotrebni dež. —

Smrt v družini naše tiskarne

Zaradi žalovanja v družini zadnje soboto 6. t. m. ni obratovala naša tiskarna Riva Piazzutta 18: umrla je po daljšem bolehanju gospa Rozalija Budin, v drugem zakonu poročena s pokojnim ravnateljem goriške Kat. tiskarne Ludvikom Špacapanom. Pokojnica je bila skrbna mati številne družine, ki je zrasla iz dveh srečnih zakonov, in je znala z mdrobo vzgojiti vse otroke povezati v ljubečo skupnost, ki je združena žalovala ob njenem grobu. Plemeniti krščanski slovenski materi naj bo Bog bogat plačnik, vsem preostalim toplo sožalje!

Nesrečna smrt

Mesto in okolice je mučno vznemirila vest o smrti znanega goriškega trgovca Janka Kozmana, katerega so našli mrtvega 4. avgusta v zgodnjih urah ob pevmskem pokopališču. O vzrokih, ki so nesrečnega moža gnali do usodepolnega koraka, so mnenja različna. Da je nesrečniku bil odklonjen cerkven pogreb, se ni čuditi, saj je po pisanju »Prim. dnevnika« pokojnik bil »član skoraj vseh tajnih ilegalnih organizacij« ter je »po osvoboditvi Gorice aktivno sodeloval v odborih OF in je bil med drugim član mestnega in okrožnega plenuma SIAU«. Onim pa, ki branijo in razširjajo komunistični nauk, je po najnovejšem odloku sv. stolice prepovedano nuditi cerkven pogreb razen v slučaju, da so pred smrtjo preklicali zmoto.

Proračunska seja goriškega občinskega sveta

Goriški občinski svet ima v sredo 10. t. m. zvečer ob 8.30 na Gradu v dvorani deželnih stanov redno sejo, na kateri bo glavna točka razprava o preventivnem proračunu mestne občine. Proračun sta pretresla že v par sejah občinski odbor in posebna komisija obč. svetnikov.

Romanje na Sv. Višarje

Dobrodavno društvo v Gorici priredi romanje na Sv. Višarje v soboto 20. in nedeljo 21. avgusta. Odhod izpred cerkve sv. Ignacija v soboto ob 12. uri. Povratak v nedeljo zvečer. Zglasiti se je v pisarni Dobredele. društva v Gorici do srede 17. t. m.

Nov grob pod Čavnom

28. julija so pokopali v Lokavcu g. Andreja Slokarja, po vsej deželi znanega in lesnega trgovca; umrl je na posledicah operacije v Ljubljani. Naj mirno počiva na gričku pod Čavnom. Vsem sorodnikom, zlasti gospej Greti v Gorici, naše iskreno sožalje.

Slovensko Alojzijevišče

Vodstvo Slovenskega Alojzijevišča v Gorici sporoča, da bo zavod tudi v prihodnjem šolskem letu odprt. Starši, ki bi radi poslali svoje otroke v Alojzijevišče, naj čimprej pošljejo prošnjo za sprejem. Pisana naj bo kar na nekolekovanem papirju in naslovljena na vodstvo, ulica don Bosco 3. Ker more zavod sprejeti le omejeno število gojencev, naj starši vložijo prošnje čimprej, da ne bodo morda kasneje radi pomanjkanja prostora odklonjeni.

V zavodu je od 1. avg. dalje nastanjena šol. počitniška kolonija za slovenske otroke ljudskih šol iz Gorice. Med petjem, igrami in sprejemom preživijo čas od 8.30 zjutraj do 5 popoldan, ko se zadovoljni vračajo domov. Otrok je čez 100, pa je še prostora. Starši, katerim je šola poslala vabilo za kolonijo, pripeljite otroke v Alojzijevišče, kjer se bodo prav dobro počutili.

Duhovne vaje za žene in dekleta

ki se niso mogle udeležiti dekliških, zlasti pa za taka, ki se pripravljajo na sv. zakon, bodo pri č. notrdamkah v Gorici od 21. do 25. avgusta. Začnejo se v nedeljo zvečer ob šestih, končajo pa se v četrtek zjutraj. Vzdrževalnina znaša 1.500 lir. Rjube in jedilni pribor je treba prinesiti s seboj. Po ljubezni do duhovnih vaj se kaj lahko spozna verska in moralna temperatura duhovnij. Majhni smo. Samo — in to je zelo veliko — v svetosti moremo tekmoovati z velikimi narodi!

Podaljšanje roka za plačilo posrednih davkov

Z ukazom ZVU št. 162, ki je bil pred kratkim podpisan, je bil podaljšani rok za plačilo posrednih davkov na trgovske transakcije na Svobodnem tržiščem ozemlju. Prvotno je ukaz št. 226 podaljšal rok do 30. julija, ukaz 162 pa je rok podaljšal še do 31. decembra. Ukaz št. 162 je stopil v veljavo dne 28. julija 1949. Ukaz bo objavljen verjetno v uradnem listu ZVU 11. avgusta.

Po desetih letih

Dne 1. t. m. je bila v Italiji ukinjena racionalizacija raznih živilskih in potrošnih predmetov in so bile končno odpravljene živilske karte za kruh. Vsak potrošnik sedaj lahko vse kupi na svobodnem trgu v poljubni množini, seveda, v kolikor mu dovoljuje njegov mošnjiček. Prve živilske nakaznice so bile vpeljane 16. sept. 1939, tedaj pred skoro desetimi leti. Mi Goričani tvorimo seveda izjemo. Zaradi prostega pasu imamo še karte za sladkor in kavo po znižani ceni. Tudi bencin dobimo na podlagi nakazil po skoro polovični ceni, kot drugi državljani.

Odgovorni urednik: *Stanko Stanic*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Alkoholizem v Združenih državah

Američani izdajajo zadnja leta približno devet milijard dolarjev za alkoholne pijače na leto, in sicer kakih pet milijard za whisky, gin, rum in druge žgane pijače; več kot tri milijarde izdajo za pivo in le dobrih šest milijonov za vino.

Pred 1933. letom so bile alkoholne pijače v Združenih državah prepovedane. Danes so dovoljene, vendar so nekatere države kot Oklahoma in Missisipi, ki so popolnoma »suhe«. Poleg teh držav je še kakih šest držav, kjer je prodaja alkoholnih pijač le v nekaterih okrajih prepovedana.

Med pripadniki »suhih« in »moških«, to je med nasprotniki in ljubitelji alkoholnih pijač se vodi strasten boj. Nasprotniki alkohola imajo vse polno organizacij, ki na vse mogoče načine propagirajo svojo misel in ki delujejo nato, da bi se prodaja alkoholnih pijač s pomočjo ljudskih glasovanj prepovedala, in reči moramo, da so imeli po nekaterih okrajih precej uspehov.

V mestih, kjer so ljudje za »suh« gibanje manj dovzetni, si poskušajo pristaši »suhih« pridobiti pristašev z raznimi argumenti; kot n. pr. z navodbami mnenj raznih zdravnikov, ki govorijo o škodljivosti alkohola in o njegovih žalostnih posledicah na jetra, možgane in sploh na človekovo zdravje. V tem boju se poslužujejo »suhih« tudi svojih poslancev ter poskušajo z njihovo pomočjo doseči vsaj to, da bi se reklama za alkoholne pijače po časopisih in revijah prepovedala. Toda zdi se, da »suhih« pri tem nimajo posebne sreče, ker so trgovci spre-

menili svojo reklamo na način, da ji pameten človek ne more oporekati. »Pijte malo, bodite trezni, toda če pijete, pijte samo moj whisky, ki je nedvomno boljši od vseh ostalih!« Tako in podobno ponujajo prebrisani trgovci svoje blago.

Prepričani smo, da bo zmagala tudi v Združenih državah zdrava pamet, ki pravi: Alkoholizem prinaša neprecenljivo gorje vsakemu narodu, zato je potrebno, da ga na vse načine pobijamo, a to se ne doseže toliko s prepovedjo alkoholnih pijač, ampak predvsem s pametno vzgojo ter s primernimi postavitvami, ki naj onemogočijo ali vsaj omejijo zlorabo alkoholnih pijač.

DAROVI

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Kristina namesto šopka na grob blage Jožefe Paljk iz Velikih Zabelj 1000; Plesničar Franc iz Sovodenj 200; dar prijateljev tiska pri Sv. Vincenciju v Trstu 910; namesto cvetja na grob sorodniku daruje N. N. 1000.— lir.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUZINE«

Družbenica iz Gorice namesto cvetja na grob pok. matere msgr. voditelja 1000; Slava Maraž iz Podgore 500; č. g. Alojzij Ličen, dušni pastir v Melini 1000; Kristina Klein diens 200; družina Tomšič v Sovodnjah 220; neka zbirka v Gorici 40; N. N. v Trstu 1000; Franc Plesničar iz Sovodenj 300; iz zapuščine mladinskega 10.000.— lir.

Srčna hvala vsem dobrotnikom naših sirot in zagotovilo hvaležnosti in molitve!

ZAHVALA

Vsem, ki so ob priliki smrti naše drage in nepozabne mame

Rozalije vd. Budin - Špacapan roj. Nemeč

kakor koli izkazali blagi pokojnici spoštovanje in usmiljeno ljubezen, žalujočim ostalim pa plemenito sočutje se iskreno zahvaljuje

družina Budin - Špacapan

V Gorici dne 10. avgusta 1949.

Popolnoma sam pred večnim Bogom bi rad do dna presodil samega sebe, kajti kakor vse kaže, se bo moral najbrž prav kmalu odločiti, dasi se je dozda izogibal te odločitve.

Neprenehoma ga je preganjal očistajoci glas vesti, ki mu je govorila: »Kam si prišel od onega dne, ko si se na kolodvoru poslovil od svojih dečkov!«

Če za duhovniški poklic zadostuje, da te pokliče Bog, potem ga on gotovo ima.

Če pa je poleg božjega klika potrebno tudi posebno nagnenje in ljubezen do duhovniškega stanu, potem pa ni več tako gotov... Ali je za duhovniški poklic sploh nujno potrebna ljubezen kakor za molitev sladke občutek notranjega miru in zadovoljstva?... Kakor vse kaže, najbrž ni ne prvo ne drugo!

Zo dva meseca ni dobil od župnika nobenega pisanja. Ta molk ga je strašno grizel in si ga ni znal razložiti... Pa kaj, župnikove besede prihajajo od župnika, od zunaj, toda Dominik ima, ali bi mogel imeti poklic tudi brez njega.

Nazadnje je prišel do zaključka,

da se odpirata pred njim samo dve poti: ali se poroči ali pa postane duhovnik.

Da bi se poročil? Sicer je res precej čustven, vendar ne počuten. Do sedaj še nikogar prav ne ljubi.

A Lolita? Do nje čuti nekaj več ljubezni in nagnjenja, kot se mu zdi prav, ker je tako prelestna in vabljiva kakor morje; kljub temu bi jo težko vzela za tovarišico skozi življenje, ker nima niti vere kakor on in stremi za popolnoma drugim vzorom.

Tudi ne dvomi, da bi si našel še kakšno drugo Lolito, ki veruje in bi hodila z njim k obhajilu, kot si jo slika v svojih sanjah.

Potem bi se oženil kakor vsak drug mladenič, osnoval bi si lasten dom in družino...

In potem?

Ali bi bil potem zadovoljen? Ali bi se mu potem utešile vse želje?

Ne, nikdar ne, četudi bi dobil verno Lolito!

Tukaj notri tiči voz, od katerega je odvisna rešitev vprašanja.

Dominik pa se zaveda, da je poklican više, njegov vzor je mnogo vzvišenejši od drugih.

To je neutajljiva resnica, ki jo občuti v globini svoje duše in je ne more zadržati, ker je vzklila v njem. Čeprav mu župnik Firmin nikdar ni izpregovoril o njej; saj se je kar začudil, ko mu je Dominik pri odhodu zaupal svojo skrivnost.

Zakaj torej take skrbi in težave?

Zakaj ne bi bil lepo miren kakor oni vol, ki mu je vsa sreča v tem, da se napase sočne trave, ali kakor njegov ujec, ki misli, da je v nesbesih in pozabi na vse, kadar se nameče svoje ribje juhe? Zakaj ni srečen kakor njegova mati, ki dobi novo obleko, ki je zanjo toliko mrla, ali kakor Lolita, ko jo pelje Dominik pod pazduho?

Odkod ta praznota in praznina, ki je ne more pregnati noben človek, niti ženska ne!?

Zakaj tako hrepeni, da bi s svojim življenjem naredil kar največ dobrega?

Če se vse zgodi, kakor hoče ali dopusti Bog, zakaj se mu je ta bolj usudila v dušo, da je ne more zadržati nobeno pozemeljsko veselje?

Torej ga Bog zares kliče in hoče zase?

Ako se upre božjemu klicu, bo

zgrešil svoj cilj in bo kakor oni bogati mladenič iz evangelija, ki je spolnjeval zapovedi, a se je obrnil na pragu k popolnosti, kamor ga je vabil Gospod.

Vero ima Dominik, globoko vero, brez katere mu ni življenja, ko brez zraka ne. Sicer je res slab in nestalen, toda Cerkev mu nudi krepko roko, na katero se bo lahko oprl v bojih življenja... In ali ga poslednjič ne podpira milost Onega, ki po najslabotnejših dela največje stvari?

Nad zalivom uzre Dominik nekaj bleščečih oblakov... »Ti oblaki so sama vodena para«, misli sam pri sebi, »a čim se jih dotakne zlato sonce in jih oblije s svojo svetlobo, se lesketajo ko škrlat... Tako bo tudi božje sonce ožarilo mojo revščino in povzdignilo mojo ničevost... Vse vprašanje je samo v tem: ali hočem živeti za ženó ali za Boga?«

Postal je in primerjal, kaj bi bilo bolje: pred seboj je zagledal Lolitin obrazek, njene globoke in smejoče se oči, lepo izrezana usta in drobne bele zobe. Svileni lasje, ki jih ima ostrižene kakor Ivana Arška, ji kakor zlato obroblyajo ljuho in odločno glavico... Dolgo je ljubeče mo-

tril to podobo in mislil nanjo. Pa kmalu se je zavedel, da ga Lolita, ki mu je edina nevarna, še ni osvobodila, pogumno je stresel z glavo in končal:

»Lolita je zame samo Lolita in nič več, pa konec! Premagal bom njeno lepoto, podobno roži, ki danes v cvete, čez nekaj dni pa se ospe. Rajši se bom posvetil Njemu, ki je najpopolnejša in neminljiva Lepota, Njemu, ki je igraje ustvaril, vesoljni svet!«

Iztegnil je roko proti sinjemu Oceanu, kjer se je prepeljavala jata galebov, kot bi kdo sejal cvetne lističe; proti gozdovom, ki so rasli okoli morja, kot bi ga ovijali s temnim žametom, in proti nebu, ki se je v nedogledni ravnini stikalo z morjem ter sipalo na zemljo ono mehko svetlobo, ki jo vidiš samo v Noirmoutierju.

Z morja je pihljal lahen vetrič, a Dominiku se je zdelo, kot bi ga sam Bog božal po laseh in po licu in kot bi se mu Oni, ki nikogar ne potrebuje, zahvaljeval, da je tako zgodaj zjutraj daroval svojo mladost Njegovi Vsemogočnosti.

(Dalje)